

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Т.А. Коляда, С.В. Венедіктов

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ТРУДОВЕ ПРАВО»

(для студентів 4 курсу всіх форм навчання
напряму підготовки бакалавра **0502 “Менеджмент”**
професійне спрямування **6.050200 “Менеджмент організацій”,**
6.050200 “Логістика”)

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Трудове право» (для студентів 4 курсу всіх форм навчання напряму підготовки бакалавра 0502 “Менеджмент” професійне спрямування 6.050200 “Менеджмент організацій”, 6.050200“Логістика”). / Укл.: Коляда Т.А., Венедіктов С.В.- Харків: ХНАМГ, 2009.-56с.

Укладачі Т.А. Коляда
С.В. Венедіктов

Рецензент: канд. юрид. наук, доцент Харитонов О.В.

Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 8 від 15.04 2009 року

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет і місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	8
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни	9
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів	12
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни	14
2.3. Зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями та темами	15
2.4. План лекційного курсу	20
2.5. Плани семінарських (практичних) занять	22
2.6. Індивідуальне навчальне завдання	32
2.7. Самостійна робота студентів	42
2.8. Контрольні запитання для самоперевірки	44
2.9. Засоби контролю та структура залікового кредиту	48
2.10. Рекомендована література	49

ВСТУП

Трудове право в промислово розвинутих країнах світу визнається однією з головних галузей права. І це зрозуміло, оскільки саме у сфері праці створюються матеріальні і духовні блага, знаходиться зона переплетіння життєво важливих інтересів різних соціальних груп, інтересів державних, суспільних і особистих, приватних. Від методів правового регулювання праці багато в чому залежать суспільний спокій і відчуття обопільного порозуміння між суб'єктами трудових правовідносин. Це сфера, до якої залучено найбільше число членів суспільства, а тому вона заслуговує на особливо пильну увагу держави. Тому навчальна дисципліна «Трудове право» є важливою для підготовки студентів професійного спрямування “Менеджмент організацій” та “Логістика” усіх форм навчання.

Програма навчальної дисципліни складена на основі:

- СВО ХНАМГ: ОКХ бакалавра напряму підготовки 0502 – «Менеджмент» 2002 р.;
- СВО ХНАМГ: ОПП підготовки бакалавра напряму 0504 – 0502 – «Менеджмент» 2002 р.;
- СВО ХНАМГ: Навчальні плани підготовки бакалавра напряму підготовки 0502 – «Менеджмент» 2006 р.

Програма ухвалена на засіданні кафедри правового забезпечення господарської діяльності ХНАМГ (протокол № 8 від 15.04.2009 р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальну дисципліну «Трудове право» віднесено до групи нормативних дисциплін напряму підготовки бакалавра «Менеджмент» професійного спрямування “Менеджмент організацій”, “Логістика” усіх форм навчання. Програму навчальної дисципліни розроблено у відповідності до вимог галузевого стандарту вищої освіти на базі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра. Враховано рекомендації положень Болонської декларації щодо кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

1.1 Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення: формування у майбутніх менеджерів навичок оволодіння сукупністю знань з правового регулювання трудових відносин. Знання основних норм трудового права – це важлива передумова прийняття обґрунтованих рішень у сфері управління, організації виробництва та праці.

Завдання вивчення: вивчення основних принципів та інститутів трудового права, напрямів правового регулювання трудових відносин та тісно пов’язаних з ними відносин, набуття навичок роботи з нормативними актами, вміння застосовувати набуті теоретичні знання у вирішенні практичних питань та конкретних професійних ситуацій у сфері правового регулювання трудових відносин.

Предмет вивчення у дисципліні: сукупність трудових та інших тісно пов’язаних з трудовими правовідносин.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
Правознавство	Управління персоналом

1.2 ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ (ЗМІСТ) ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

ТРУДОВЕ ПРАВО

1,5 / 54

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. Предмет, метод і система трудового права України. Основні принципи і джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективний договір.

1. Предмет, метод і система трудового права.
2. Основні принципи трудового права.
3. Джерела трудового права.
4. Суб'єкти трудового права.
5. Колективний договір.

ЗМ 1.2. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.

1. Трудовий договір.
2. Робочий час.
3. Час відпочинку.
4. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.

ЗМ 1.3. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Трудові спори. Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.

1. Дисципліна праці. Поняття і види дисциплінарної відповідальності.
2. Поняття, види, умови, підстави матеріальної відповідальності.
3. Поняття трудового спору. Індивідуальні і колективні трудові спори.
4. Охорона праці.
5. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю. Органи, що здійснюють контроль. Відповідальність за порушення законодавства про працю.

1.3 ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень: Застосовувати знання з трудового права у сфері управління, організації виробництва та праці.	Виробнича	Управлінська
Алгоритмічний рівень: Здійснювати законодавче забезпечення планування виробництва, мотивації і контролю функціонування підприємства з урахуванням факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.	Виробнича	Управлінська
Евристичний рівень: Враховуючи знання, вміння та навички з трудового права, приймати оптимальні економіко-правові рішення, забезпечити стійку роботу колективу, його конкурентоспроможність, перспективність.	Виробнича	Управлінська

1.4 РЕКОМЕНДОВАНА ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Сличинский Б.С., Зуб І.В., Ротань В.Г. Кодекс законів про працю: Науково-практичний коментар К.,2007.
2. Чанышева Г.И., Болотина Н.Б. Трудовое право Украины: Учебник. – Х.: Одиссей, 2000. – 480 с.
3. Трудовое право в вопросах и ответах: Учебно-справочное пособие /Под ред. В.В. Жернакова. – Х.: Одиссей, 2007. – 624 с.
4. Трудове право України. Академічний курс: Підручник/ за ред. П.Д.Пилипенка.-К.,2004.
5. Коляда Т.А. Трудове право : Конспект лекцій. - Х: ХНАМГ.- 2007.

1.5 АНОТАЦІЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРУДОВЕ ПРАВО

Мета вивчення: формування у майбутніх менеджерів навичок оволодіння сукупністю знань з правового регулювання трудових відносин. Знання основних норм трудового права – це важлива передумова прийняття обґрунтованих рішень у сфері управління, організації виробництва та праці.

Предмет дисципліни: сукупність трудових правовідносин.

Змістові модулі: ЗМ 1.1. Предмет, метод і система трудового права України.

Основні принципи і джерела трудового права. Суб'єкти трудового права.

Колективний договір. ЗМ. 1.2. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Гарантії і компенсації. ЗМ 1.3 Дисципліна праці.

Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Трудові спори.

Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.

LABOUR LAW

The purpose: to develop the skills for the future managers to master a wide knowledge of legal labour relations regulation. The knowledge of labor law standards is a major precondition for well – grounded decisions in management, organisation of production and labor.

The subject matter: total labor legal relations.

Content module: CM 1.1. Subject matter, method and system of labour law in Ukraine. The fundamentals and sources of labour law. The subjects of labour law. Collective agreement. CM 1.2 Labour contract. Labour time and rest time. Wage and salary. Ynarantee and compensation. CM 1.3. Labor discipline. Material responsibility in labour law. Labour disputes. Labour protection. Control and supervision of labour law obervation.

ТРУДОВОЕ ПРАВО

Цель изучения: формирование у будущих менеджеров навыков овладения совокупностью знаний из правового регулирования трудовых отношений. Знание основных норм трудового права - это важная предпосылка принятия обоснованных решений в сфере управления, организации производства и труда.

Предмет дисциплин: совокупность трудовых правоотношений

Модули содержания: С.М.1.1 Предмет, метод и система трудового права

Украины. Основные принципы и источники трудового права. Субъекты

трудового права. Коллективный договор. С.М.1.2 Трудовой договор. Рабочее время и время отдыха. Заработная плата. Гарантии и компенсации.

С.М. 1.3 Дисциплина труда. Материальная ответственность в трудовом праве.

Трудовые споры. Охрана труда. Надзор и контроль за соблюдением законодательства о труде.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура робочої програми навчальної дисципліни «Трудове право» наведена в таблиці:

Характеристика дисципліни: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
1	2	3
Кількість кредитів, відповідних до ECTS - 1,5 у тому числі: модулів-1; змістових модулів -3; самостійна робота – 39 годин.	Напрямок підготовки: 0502 “Менеджмент”; професійне спрямування: 6.050200 “Менеджмент організацій”, 6.050200 “Логістика” Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Нормативна Рік підготовки: 4. Семестр: 7.
Кількість годин: усього -54 годин; за змістовими модулями: ЗМ 1.1. – 18 годин; ЗМ 1.2. – 18 годин; ЗМ 1.3. – 18 годин.		Лекції: кількість годин -15. Самостійна робота: кількість годин - 39.
Кількість тижнів викладання дисципліни: 14. Кількість годин на тиждень – 3.8		Вид контролю: залік.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних (лекційних) занять. Особливе значення в процесі вивчення і закріплення знань відіграє самостійна робота студентів.

Зазначені види занять розроблені у відповідності до положень Болонської декларації.

2.1. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СТУДЕНТІВ

«Трудове право» є нормативною навчальною дисципліною.

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни:

Вивченню дисципліни передують дисципліни «Правознавство» яка сприяє формуванню правової культури та вмінню користуватися нормативно-правовими актами.

В результаті вивчення дисципліни студенту необхідно

- знати:

- * основні поняття, принципи та інститути трудового права;
- * напрями правового регулювання трудових та тісно пов'язаних з ними відносин;
- * поняття та види трудових договорів, порядок їх укладення та розірвання;
- * правове регулювання порядку та форм добору кадрів;
- * поняття та види робочого часу та часу відпочинку;
- * основні положення, що стосуються охорони праці на підприємствах в установах, організаціях;
- * поняття та підстави притягнення до матеріальної відповідальності;
- * поняття та порядок укладення колективного договору на підприємстві;
- * дисципліна праці, заохочення за успіхи у роботі, відповідальність за порушення трудової дисципліни;
- * навички роботи та зміст основних нормативно - правових актів, що регулюють відносини в сфері праці та зайнятості;

- вміти:

- * приймати обґрунтовані рішення у сфері управління, організації виробництва та праці;
- * застосовувати набуті теоретичні знання у вирішенні практичних питань та конкретних професійних ситуацій у сфері правового регулювання трудових відносин.

Розподіл обсягу навчальної роботи студента денної форми навчання

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
				Лекції	Практик., семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
6.050200 МГКТС	1,5/54	7	15	15	-	-	39	-	-	-	-	7
6.050200 МОМГ	1,5/54	7	15	15	-	-	39	-	-	-	-	7
6.050200 МОМС	1,5/54	7	15	15	-	-	39	-	-	-	-	7
6.050200 МБО	1,5/54	7	15	15	-	-	39	-	-	-	-	7
6.050200 МОПЕК	1,5/54	7	15	15	-	-	39	-	-	-	-	7
6.050200 ЛОГ	1,5/54	7	15	15	-	-	39	-	-	-	-	7

Розподіл обсягу навчальної роботи студента заочної форми навчання

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
				Лекції	Практик., семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
6.050200 МГКТС	1,5/54	8	10	6	4	-	44	10	-	-	-	8
6.050200 МОМГ	1,5/54	8	10	6	4	-	44	10	-	-	-	8

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни «Трудове право» студент має ознайомитись з програмою дисципліни, з її структурою, змістом і змістом кожного змістового модуля, формами і методами навчання, з усіма видами і методами контролю знань, методикою їх оцінювання.

Тематичний план «Навчальної дисципліни» складається з одного модуля, який логічно пов'язує три змістових модуля, кожен з яких у свою чергу, об'єднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, що логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні, практичні заняття, індивідуальна науково-дослідна робота в формі виконання контрольної роботи, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

2.3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ

Назва теми	Перелік питань
Модуль 1. Трудове право	
З.М.1.1. Предмет, метод і система трудового права України. Основні принципи і джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективний договір.	
Тема 1. Предмет, метод і система трудового права України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія виникнення трудового права. 2. Поняття трудового права. 3. Предмет трудового права. 4. Метод трудового права. 5. Функції трудового права. 6. Система трудового права. 7. Відмежування трудового права від суміжних галузей права.
Тема 2. Основні принципи трудового права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і значення принципів трудового права. 2. Основні принципи трудового права. 3. Зміст основних принципів трудового права.
Тема 3. Джерела трудового права.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття джерел трудового права, їх особливості. 2. Класифікація джерел трудового права. 3. Загальна характеристика джерел трудового права. 4. Єдність та диференціація в правовому регулюванні праці. 5. Чинність нормативних актів у часі та просторі.
Тема 4. Суб'єкти трудового права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види суб'єктів, їх правовий статус. 2. Працівник як суб'єкт трудового права. 3. Роботодавець як суб'єкт трудового права. 4. Трудові колективи. 5. Профспілки як суб'єкт трудового права.
Тема 5. Колективний договір	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сторони колективного договору. 2. Сфера укладення колективного договору. 3. Зміст та структура колективного договору. 4. Порядок укладення колективного договору. 5. Строк чинності колективного договору. 6. Контроль за виконанням умов колективного договору.
ЗМ 1.2. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	

Тема 6. Трудовий договір	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та значення трудового договору. 2. Сторони трудового договору. 3. Необґрунтована відмова у прийнятті на роботу. 4. Зміст трудового договору. 5. Порядок укладення трудового договору. 6. Випробування при прийнятті на роботу. 7. Види трудового договору. 8. Переведення на іншу роботу. Переміщення на інше робоче місце. Зміна істотних умов праці. 9. Класифікація підстав припинення трудового договору. 10. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. 11. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. 12. Розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб, які не є сторонами трудового договору. 13. Порядок оформлення звільнення з роботи і здійснення розрахунку.
Тема 7. Робочий час і час відпочинку.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види робочого часу. 2. Режим робочого часу. 3. Надурочний робочий час. 4. Облік робочого часу. 5. Поняття та види часу відпочинку. 6. Відпустки, їх види та порядок надання.
Тема 8. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правове визначення поняття оплати праці. Структура і функції заробітної плати. 2. Сфери регулювання оплати праці. 3. Тарифна система. 4. Преміювання працівників. 5. Права працівників на оплату праці і їхній захист. 6. Гарантійні й компенсаційні виплати.
<i>ЗМ 1.3. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Трудові спори. Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.</i>	
Тема 9. Дисципліна праці.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. 2. Поняття, зміст та методи забезпечення трудової дисципліни. 3. Заохочення в трудовому праві. 4. Дисциплінарна відповідальність та її види.

Продовження табл.

<p>Тема 10. Матеріальна відповідальність у трудовому праві.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття матеріальної відповідальності: загальна характеристика. 2. Підстави та умови матеріальної відповідальності працівників. 3. Види матеріальної відповідальності працівників. 4. Колективна (бригадна) матеріальна відповідальність. 5. Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування. 6. Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові.
<p>Тема 11.Трудові спори.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, предмет та класифікація трудових спорів. 2. Індивідуальні трудові спори та порядок їх вирішення. 3. Колективні трудові спори та порядок їх вирішення. 4. Участь Національної служби посередництва і примирення у вирішенні колективних трудових спорів. 5. Правове регулювання проведення страйків.
<p>Тема 12.Охорона праці.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття охорони праці. Нормативно-правові акти з охорони праці. 2. Організація роботи з питань охорони праці. 3. Розслідування та облік нещасних випадків , професійних захворювань і аварій. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної працівнику ушкодженням його здоров'я при виконанні ним трудових обов'язків. 4. Умови і додаткові гарантії для жінок, неповнолітніх, інвалідів.
<p>Тема 13. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення нагляду і контролю за дотриманням законодавства про працю. Їх відмінності. 2. Система органів нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю. Відповідальність за порушення вимог законодавства про працю та про охорону праці.

**Розподіл часу за модулями і змістовими модулями
та форми навчальної роботи студента денної форми навчання**

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1 Трудове право	1,5/54	15	-	-	39
ЗМ 1.1. Предмет, метод і система трудового права України. Основні принципи і джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективний договір.	0,5/18	5	-	-	13
ЗМ 1.2. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	0,5/18	5	-	-	13
ЗМ 1.3. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Трудові спори. Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.	0,5/18	5	-	-	13

**Розподіл часу за модулями і змістовими модулями
та форми навчальної роботи студента заочної форми навчання**

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/ годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	1,5/54	6	4	-	44
ЗМ 1.1. Предмет, метод і система трудового права України. Основні принципи і джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективний договір.	0,5/18	2	1	-	15
ЗМ 1.2. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	0,5/18	2	2	-	14
ЗМ 1.3. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Трудові спори. Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.	0,5/18	2	1	-	15

2.4. План лекційного курсу (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)					
	6.050200 МГКТС	6.050200 МОМС	6.050200 МОМГ	6.050200 МБО	6.050200 МОПЕК	6.050200 ЛОГ
1	2	3	4	5	6	7
ЗМ 1.1. Предмет, метод і система трудового права України. Основні принципи і джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективний договір.	5	5	5	5	5	5
1. Предмет, метод і система трудового права.	1	1	1	1	1	1
2. Основні принципи трудового права.	1	1	1	1	1	1
3. Джерела трудового права.	-	-	-	-	-	-
4. Суб'єкти трудового права.	1	1	1	1	1	1
5. Колективний договір.	2	2	2	2	2	2
ЗМ 1.2. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	5	5	5	5	5	5
1. Трудовий договір	2	2	2	2	2	2
2. Робочий час.	1	1	1	1	1	1
3. Час відпочинку.	1	1	1	1	1	1
4. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	1	1	1	1	1	1
ЗМ 1.3. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Трудові спори. Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.	5	5	5	5	5	5
1. Дисципліна праці. Поняття і види дисциплінарної відповідальності.	1	1	1	1	1	1
2. Поняття, види, умови, підстави матеріальної відповідальності.	1	1	1	1	1	1
3. Поняття трудового спору. Індивідуальні і колективні трудові спори.	2	2	2	2	2	2
4. Охорона праці.	-	-	-	-	-	-
5. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю. Органи, що здійснюють контроль. Відповідальність за порушення законодавства про працю.	1	1	1	1	1	1
РАЗОМ	15	15	15	15	15	15

План лекційного курсу (заочне навчання)

Зміст	6.050200 МГКТС	6.050200 МOMC	6.050200 MOMГ
1	2	3	4
ЗМ 1.1. Предмет, метод і система трудового права України. Основні принципи і джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективний договір.	2	2	2
1. Предмет, метод і система трудового права.	1	1	1
2. Основні принципи трудового права.	-	-	-
3. Джерела трудового права	-	-	-
4. Суб'єкти трудового права.	-	-	-
5. Колективний договір.	1	1	1
ЗМ 1.2. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	2	2	2
1. Трудовий договір.	2	2	2
2. Робочий час.	-	-	-
3. Час відпочинку.	-	-	-
4. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	-	-	-
ЗМ 1.3. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Трудові спори. Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.	2	2	2
1. Дисципліна праці. Поняття і види дисциплінарної відповідальності.	1	1	1
2. Поняття, види, умови, підстави матеріальної відповідальності.	1	1	1
3. Поняття трудового спору. Індивідуальні і колективні трудові спори.	-	-	-
4. Охорона праці.	-	-	-
5. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю. Органи, що здійснюють контроль. Відповідальність за порушення законодавства про працю.	-	-	-
РАЗОМ	6	6	6

2.5. Плани практичних (семінарських) занять (заочне навчання)

Тема 1. Предмет, метод і система трудового права

Контрольні питання:

1. Історія становлення та розвитку трудового права на Україні.
2. Поняття трудового права.
3. Які суспільні відносини регулюються трудовим правом?
4. Які відносини тісно пов'язані з трудовими?
5. Сфери суспільних відносин, що є предметом трудового права.
6. Які основні функції виконує трудове право?
7. Які особливості методу трудового права?
8. Чим система галузі трудового права відрізняється від системи КЗпП?
9. Як розмежувати трудове право від суміжних галузей права?
10. У чому полягає відмінність трудового права від суміжних галузей права?
11. Основні тенденції розвитку трудового права.

Теми рефератів:

1. Тенденції розвитку трудового права України.
2. Правові проблеми удосконалення трудового законодавства.
3. Проблеми загальної частини трудового права.
4. Система трудового права і законодавства про працю.
5. Співвідношення трудового і цивільного законодавства України.

Тема 2. Джерела трудового права

Контрольні питання:

1. Суть системи підзаконних нормативно-правових актів про працю.
2. У чому полягає єдність та диференціація правового регулювання умов
3. праці в сучасних умовах?
4. Особливості джерел колективно-договірного регулювання у сфері
5. праці.
6. Які джерела трудового права України мають договірний характер?

7. Яке значення мають рішення Конституційного Суду України та
8. постанов Пленуму Верховного Суду України для регулювання трудових
9. і тісно пов'язаних з ними відносин?

Теми рефератів:

1. Конституція України – як джерело трудового права України.
2. Кодекс законів про працю – як джерело трудового права України.
3. Міжнародно-правове регулювання праці.
4. Єдність і диференціація в трудовому праві.
5. Дія нормативних актів у часі, просторі та за категоріями працівників.
6. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України.

Тема 3. Основні принципи трудового права

Контрольні питання:

1. Яке значення основних правових принципів і трудового права зокрема?
2. Система основних принципів трудового права.
3. Зміст і конкретизація основних принципів трудового права.
4. Як співвідносяться між собою основні принципи трудового права з основними правами громадян?

Теми рефератів:

1. Основні принципи міжнародно-правового регулювання праці.
2. Основні принципи трудового права України.
3. Принципи трудового права у законодавстві інших держав.

Тема 4. Суб'єкти трудового права

Контрольні питання:

1. Поняття суб'єктів трудового права.
2. Розкрийте зміст правового статусу громадянина (працівника) як суб'єкта трудового права.
3. Чи є безробітний суб'єктом трудового права?
4. Які види суб'єктів трудового права ви знаєте?

5. Охарактеризуйте правове становище роботодавця як суб'єкта трудового права згідно з законодавством України.
6. Чи є на ваш погляд, органи управління організації суб'єктами трудового права?
7. Компетенція загальних зборів (конференції) трудового колективу.
8. Чим гарантована діяльність професійних спілок?

Теми рефератів:

1. Як розвиватиметься право, що пов'язане з участю працівників в управлінні організацією?
2. Проблеми правового регулювання трудових відносин працюючих власників.
3. Тенденції розмежування прав трудових колективів і профспілок в організації як суб'єктів трудового права.

Тема 5. Колективний договір

Контрольні питання:

Назвіть сторони колективно-договірних відносин.

Поняття колективного договору і угоди.

Хто може бути ініціатором укладення колективного договору?

Сторони колективного договору.

Чи включаються у сферу колективного договору особи, які працюють в організації за цивільно-правовими договорами?

Теми рефератів:

1. Міжнародно-правове регулювання колективно-договірних відносин.
2. Напрями вдосконалення колективно-договірного регулювання праці.
3. Процедура ведення колективних переговорів.
4. Відповідальність сторін соціального партнерства.
5. Представницькі органи роботодавця.

Тема 6. Трудовий договір

Контрольні питання:

Поняття і значення трудового договору. Відмінність трудового договору від

суміжних цивільно-правових договорів, пов'язаних із працею (підряду, доручення, авторського та ін.).

Сторони трудового договору.

Зміст і форма трудового договору.

Юридичні гарантії при прийомі на роботу.

Порядок укладення трудового договору.

Види трудових договорів. Особливості укладання окремих видів трудових договорів:

- контракт як особлива форма трудового договору;
- трудовий договір за організованим набором;
- трудовий договір з державним службовцем;
- трудовий договір з працівником, що приймається за конкурсом;
- трудовий договір про суміщення професій (посад);
- трудовий договір про роботу за сумісництвом.

Теми рефератів:

1. Випробування при прийнятті на роботу.
2. Переведення та переміщення у трудовому праві.
3. Суміщення та сумісництво у трудовому праві.
4. Контракт як особлива форма трудового договору.
5. Особливості укладення трудового договору з тимчасовими та сезонними працівниками.
6. Особливості укладення трудового договору з неповнолітніми.
7. Особливості укладення трудового договору з іноземцями.

Тема 7. Робочий час і час відпочинку

Контрольні питання:

Як здійснюється регулювання відпусток у конвенціях МОП та європейських нормативних актах?

Розкрийте сутність відпусток без збереження заробітної плати та практику застосування в Україні.

Тривалість щорічної відпустки при неповному робочому часі.

Відмінність між нормальним, скороченим та неповним робочим часом.

Відмінність між неповним робочим часом і сумісництвом.

Чим надурочна робота відрізняється від ненормованого робочого дня?

Чому роботодавець, як правило, запроваджує підсумований облік робочого часу?

Теми рефератів:

1. Особливості регулювання часу відпочинку жінок, молоді, осіб з сімейними обов'язками в конвенціях МОП.
2. Правове регулювання робочого часу молоді в конвенціях МОП.
3. Правове регулювання неповного робочого часу в конвенціях МОП.
4. Правове регулювання часу відпочинку згідно з законодавством інших держав.

Тема 8. Заробітна плата. Гарантії і компенсації

Контрольні питання:

Види гарантійних виплат і доплат.

Види компенсаційних виплат і доплат.

Що спільного і відмінного між гарантійними виплатами й доплатами та заробітною платою?

Гарантії в оплаті праці.

Компенсаційні виплати виплачуються: а) при службових відрядженнях; б) у разі роботи у польових умовах; в) при переїзді на роботу до іншої місцевості; г) за амортизацію інструментів, які належать працівникові, та в інших випадках.

Як називаються витрати працівника в службовому відрядженні?

У яких випадках здійснюються відрахування із заробітної плати?

Загальний розмір відрахувань при кожній виплаті заробітної плати.

У яких випадках не допускаються відрахування: а) з вихідної допомоги; б) з компенсаційних виплат.

Теми рефератів:

1. Умови виплати компенсації у зв'язку з затримкою її виплати.

2. Індexсація заробітної плати.
3. Реформування оплати праці в Україні.
4. Умови оплати праці підприємств різних форм власності.
5. Порядок виплати заробітної плати. Обмеження утримань із заробітної плати.
6. Порядок обчислення середнього заробітку.
7. Системи оплати праці.
8. Оплата праці керівників, спеціалістів та службовців.
9. Гарантії в оплаті праці.
10. Практика виплати винагород за підсумками роботи за рік.
11. Правове регулювання оплати праці в конвенціях МОП.
12. Гарантії та компенсації у зв'язку із службовими відрядженнями.
13. Компенсація за роботу в екстремальних кліматичних умовах.

Тема 9. Дисципліна праці та правові засоби її забезпечення

Контрольні питання:

Хто має затверджувати локальні правила внутрішнього трудового розпорядку?

Які норми забезпечують комфортну психологічну обстановку для працівників на виробництві?

Що слід розуміти під дисциплінарним проступком і його відмежування від адміністративного правопорушення (проступку)?

Чи доцільно запроваджувати штраф як засіб стягнення за порушення трудової дисципліни?

Чи може застосовуватися як дисциплінарне стягнення скорочення тривалості відпустки працівникові на один тиждень?

Чи допускається запровадження таких видів дисциплінарних стягнень: зауваження, відсторонення від роботи?

Чи доцільно фіксувати в локальних нормативно-правових актах види дисциплінарних проступків?

Поміркуйте над правилами, які характеризують дисциплінарний проступок.

Хто може бути ініціатором дострокового зняття дисциплінарного стягнення,

накладеного на працівника?

Чи доцільно вивішувати на дошці оголошень наказ про оголошення працівникові дисциплінарного стягнення за порушення трудової дисципліни?

Теми рефератів:

1. Спеціальна дисциплінарна відповідальність.
2. Проблеми відповідальності у трудовому праві.
3. Відповідальність за порушення трудової дисципліни згідно із законодавством зарубіжних країн.
4. Судова практика щодо поновлення на роботі звільнених за порушення трудової дисципліни.

Тема 10. Матеріальна відповідальність у трудовому праві

Контрольні питання:

Чи доцільно при визначенні ступеня вини працівника, який заподіяв шкоду роботодавцеві, враховувати освіту та технічні знання й здібності працівника?

Чи може встановлюватися обмежена матеріальна відповідальність працівника у локальних нормативно-правових актах?

Відмінності між матеріальною відповідальністю працівника та відповідальністю роботодавця.

Чи можна обов'язок доведення наявності умов для покладання матеріальної відповідальності покладати на сторони трудового договору?

У яких випадках роботодавець може нести майнову відповідальність перед працівником?

Практика відшкодування моральної шкоди працівникові.

Назвіть проблеми, пов'язані з відповідальністю роботодавця перед працівником.

Назвіть тенденції, пов'язані з удосконаленням правового регулювання відповідальності працівника перед роботодавцем.

Чи зобов'язаний працівник відшкодувати витрати, які несе роботодавець при направленні його на навчання за рахунок коштів роботодавця, у разі звільнення без поважних причин до закінчення строку, обумовленого трудовим договором чи угодою про навчання працівника за рахунок коштів роботодавця?

Чи має право роботодавець з урахуванням конкретних обставин, за яких було заподіяно шкоду, повністю або частково відмовитися від її стягнення з працівника?

Як можна визначити межі матеріальної відповідальності працівників у трудовому договорі?

Чи можна притягнути до матеріальної відповідальності працівника у разі заподіяння ним шкоди у стані наркотичного сп'яніння?

Теми рефератів:

1. Колективна (бригадна) матеріальна відповідальність.
2. Визначення розміру шкоди та порядок відшкодування шкоди, заподіяної працівником.
3. Відшкодування моральної шкоди у трудових правовідносинах.
4. Підстава, умови і види матеріальної відповідальності роботодавця, за шкоду, заподіяну працівникові.
5. Практика відшкодування матеріальної та моральної шкоди працівнику в Україні.
6. Удосконалення правового регулювання відповідальності працівника перед роботодавцем.

Тема 11. Охорона праці

Контрольні питання:

Удосконалення законодавства про охорону праці неповнолітніх.

Охорона праці працівників, зайнятих у несприятливих умовах праці.

Гарантії реалізації права працівника на працю, що відповідає міжнародним стандартам безпеки і гігієни праці.

Практика відшкодування шкоди працівникам у разі ушкодження їхнього здоров'я або в разі їх смерті.

Теми рефератів:

1. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, пов'язаних з виробництвом.
2. Напрямки правового регулювання охорони праці в конвенціях МОП.

3. Особливості охорони праці жінок.
4. Особливості охорони праці неповнолітніх.

Тема 12. Трудові спори

Контрольні питання:

Причини індивідуальних і колективних трудових спорів.

Види трудових спорів.

Які органи вирішують індивідуальні трудові спори працівників?

Строки вирішення індивідуальних трудових спорів.

Момент виникнення індивідуального та колективного трудового спору.

Які органи вирішують колективні трудові спори?

Назвіть умови визнання страйку законним.

Порядок визнання страйку незаконним.

Наслідки незаконного страйку.

Теми рефератів:

1. Комісії по трудових спорах, їх компетенція.
2. Судовий порядок розгляду трудових спорів.
3. Порядок розгляду колективних трудових спорів.
4. Особливості розгляду трудових спорів судом.
5. Виконання судових рішень із трудових спорів.
6. Практика вирішення трудових спорів щодо поновлення на роботі.
7. Практика вирішення трудових спорів щодо дисциплінарних звільнень працівників.
8. Особливості розгляду справ щодо спорів, які виникають із трудових відносин.

Розподіл часу на практичні (семінарські) заняття (заочне навчання)

Зміст	6.050200 МГКТС	6.050200 МOMC	6.050200 MOMF
1	2	3	4
ЗМ 1.1. Предмет, метод і система трудового права України. Основні принципи і джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективний договір.	1	1	1
1. Предмет, метод і система трудового права.			
2. Основні принципи трудового права.	-	-	-
3. Джерела трудового права.	-	-	-
4. Суб'єкти трудового права.	1	1	1
5. Колективний договір.	-	-	-
ЗМ 1.2. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	2	2	2
1. Трудовий договір.	-	-	-
2. Робочий час.	1	1	1
3. Час відпочинку.	1	1	1
4. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	-	-	-
ЗМ 1.3. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Трудові спори. Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.	1	1	1
1. Дисципліна праці. Поняття і види дисциплінарної відповідальності.	-	-	-
2. Поняття, види, умови, підстави матеріальної відповідальності.	-	-	-
3. Поняття трудового спору. Індивідуальні і колективні трудові спори.	1	1	1
4. Охорона праці.	-	-	-
5. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю. Органи, що здійснюють контроль. Відповідальність за порушення законодавства про працю.	-	-	-

2.6. Індивідуальні завдання:

У межах дисципліни студент заочної форми навчання виконує підсумкову контрольну роботу. Мета контрольної роботи полягає в тому, щоб допомогти слухачам у вивченні курсу трудового права, а також в перевірці засвоєння ними певного матеріалу, вміння самостійно аналізувати конкретну ситуацію і правильно застосовувати діюче трудове законодавство.

Контрольна робота повинна бути виконана за одним із варіантів.

Остання цифра залікової книжки студента відповідає номеру варіанта, тобто:

1 - перший варіант; 2 - другий варіант; 3 - третій варіант; ..0 - десятий варіант.

Заміна варіантів не допускається.

Студенти, насамперед, повинні ознайомитись із запропонованим матеріалом, враховуючи вказівки для самостійного вивчення курсу «Трудове право».

Починаючи вирішувати задачу, треба передусім уважно вивчити відповідний матеріал в навчальній літературі, ознайомитися з відповідними нормативними актами.

Рішення повинно являти собою розгорнуту і обґрунтовану відповідь на поставлені запитання, а також на запитання, що виникають а результаті логічного аналізу умов задачі. Вони повинні містити посилання на відповідні нормативні акти, їх назву, ким і коли прийняті, де надруковані. У разі необхідності у висновках повинні бути використані певні теоретичні положення.

Обсяг готової контрольної роботи повинен становити 14-18 аркушів. Орієнтовна кількість аркушів у завданнях: перше теоретичне питання 10 -12 аркушів, рішення задач 4-8 аркушів.

Список використаних джерел необхідно скласти у певному порядку: спочатку наводяться нормативно-правові акти, потім загальна й спеціальна література за алфавітом.

Обсяг часу на виконання контрольної роботи в годинах становить 10 годин.

2.6.1. Варіанти контрольних робіт.

ВАРІАНТ 1.

1. Суб'єкти трудового права.

ЗАДАЧА 1. При прийнятті на роботу завідуючим складом Петренка директор запропонував йому принести паспорт, трудову книжку, диплом про закінчення вузу, характеристику з останнього місця роботи, довідку про забезпечення Петренка і його сім'ї житловою площею і довідку про стан здоров'я. Коли той приніс потрібні документи, директор відмовив йому в прийнятті на роботу в зв'язку в тим, що в Петренка є тільки диплом про закінчення технікуму, він мешкає і прописаний в передмісті і потребує поліпшення житлових умов. Чи обґрунтована відмова Петренку в прийнятті на роботу?

Який загальний порядок прийняття на роботу?

ЗАДАЧА 2. Левченко працювала експедитором з перевезення вантажу на заводі металовиробів. Вона часто хворіла і ЛКК дала висновок, що ця робота їй протипоказана за станом здоров'я. Перейти на іншу роботу Шевченко відмовилась, тоді за згодою профспілкового органу була звільнена за п.2 ст.40 КЗпП України.

Левченко звернулася до суду з позовом про поновлення на роботі, мотивуючи свою вимогу тим, що доручену роботу вона виконувала, ніяких зауважень по роботі не мала, а на іншу роботу переходити не бажає тому, що там менша заробітна плата, а на її утриманні двоє дітей, віком один і чотири роки.

Чи обов'язковий висновок ЛКК для власника? Чи правомірна відмова Левченко від переведення на іншу роботу? Як повинен вирішити справу суд?

ВАРІАНТ 2.

1. Колективний договір.

ЗАДАЧА 1. Комірниця Морозова звернулася до директора заводу із заявою про встановлення їй неповного робочого часу у зв'язку з тим, що в неї хвора мати і за нею, відповідно до медичного висновку, потрібен догляд. Морозова хотіла приходити на роботу пізніше на три години, а п'ятниця щоб була вільною від роботи.

Директор відмовився встановити їй вільний від роботи день, не заперечував проти скорочення робочого часу на три години, але не в першій половині робочого дня, а в другій, мотивуючи це тим, що вона зранку повинна видавати робітникам необхідний інструмент.

Морозова з цим не погодилася і звернулася до юрисконсульту заводу.

1. Що таке неповний робочий час?
2. Порядок встановлення неповного робочого часу?
3. Що таке скорочений робочий час?
4. Чи правильно поступив директор?
5. Яку відповідь повинен дати юрисконсульт?

ЗАДАЧА 2. При укладенні трудового договору з водієм автобуса Каперсовим директор автотранспортного підприємства запропонував включити умову про випробування протягом одного місяця. Каперсов заперечував проти випробування на тій підставі, що в його трудовій книжці є відомості про його кваліфікацію і що він працює водієм вже 15 років. Він може погодитися на випробування протягом тільки одного тижня.

Директор відмовив йому в прийнятті на роботу, тоді Каперсов звернувся зі скаргою до прокурора.

Дайте відповідь Каперсову. Який порядок встановлений щодо випробування при прийнятті на роботу? Які його наслідки?

ВАРІАНТ 3.

1. Робочий час.

ЗАДАЧА 1. Хоменко з'явився на роботу в нетверезому стані, за що йому перенесли щорічну відпустку на зимовий період і позбавили премії за місяць. Через два тижні він знову з'явився на роботу в нетверезому стані і за згодою профспілки був звільнений за систематичне порушення трудової дисципліни за п.3 ст.40 КЗпП України.

Хоменко звернувся з позовом до суду про поновлення його на роботі.

1. Чи є підстави для звільнення Хоменка за п. 3 ст.40 КЗпП України?
2. Яке рішення повинен винести суд?

ЗАДАЧА 2. Після закінчення робочого дня директор цукрового заводу запропонував працівникам бухгалтерії допомогти швидко розвантажити машину з цукром, тому що наближалася гроза. Оплатити таку роботу як надурочну директор відмовився, мотивуючи це тим, що у працівників бухгалтерії ненормований робочий день і за це їм встановлена додаткова відпустка.

Працівники бухгалтерії звернулися за роз'ясненням до юриста.

1. Що таке надурочна робота?
2. Що таке ненормований робочий день?
3. Який порядок залучення до надурочних робіт?
4. Чи підлягають вимоги працівників задоволенню?

ВАРІАНТ 4.

1. Час відпочинку.

ЗАДАЧА 1. Лаборант Пархоменко була прийнята на роботу в науково-дослідний інститут із строком випробування три місяці. У зв'язку з тим, що вона систематично запізнювалась на роботу на 20 - 30 хвилин, через три тижні її звільнили з роботи як таку, що не витримала випробування.

Пархоменко не погодилася з цим і звернулася до суду з позовом про поновлення на роботі, вказавши в ньому, що на роботі ніяких зауважень не мала, дисциплінарне стягнення на неї ні хто не накладав, згоди на її звільнення профспілковий комітет не давав. Крім того на момент розгляду справи в суді вона стала вагітною.

Як повинен вирішити справу суд?

ЗАДАЧА 2. Методист автошляхового технікуму Гавриков, перебуваючи в туристичній подорожі в Польщі, знаходячись в нетверезому стані вчинив бійку, за що був притягнутий до відповідальності. Про цей випадок стало відомо адміністрації технікуму. На засіданні профспілкового комітету, де розглядалося питання про дачу згоди на звільнення Гаврикова за п. 3 ст.41 КЗпП України, він пояснив, що це трапилося під час відпустки, він був за межами України і на нього не поширюється дія п. 3 ст.41 КЗпП. Незважаючи на це, профспілковий комітет дав згоду на звільнення Гаврикова за п. 3 ст.41 КЗпП України.

Гавриков звернувся з позовом до суду про поновлення на роботі.

Як повинен вирішити справу суд?

ВАРІАНТ 5

1. Трудовий договір.

ЗАДАЧА 1. Умовами трудового договору, укладеного між Жалінським і заводом «Система» було передбачено, що його приймають на посаду економіста відділу збуту. Поряд з іншими умовами вказувалось, що оплата його праці буде здійснюватись щомісячно в розмірі трьох відсотків від реалізованої ним продукції. Після закінчення місяця головний бухгалтер відмовився підписати документ про оплату праці Жалінському в такому розмірі, мотивуючи це тим, що тарифною угодою, що діє на заводі, передбачена погодинна оплата праці службовців за місячними

окладами у відповідних розмірах. Оплата праці економісту відділу збуту встановлена в розмірі 4000 - 4800 грн. Нарахована Жалінському сума 25 000 грн. значно перевищує цей розмір. Жалінський звернувся до КТС із заявою про стягнення обумовленої договором суми.

1. Які форми і системи праці передбачені законодавством?
2. Як встановлюється розмір оплати праці конкретному працівникові?
3. Яке рішення повинна винести КТС?

ЗАДАЧА 2. При укладенні трудового договору з прибиральницею Пилипченко директор школи вимагав принести такі документи: диплом про закінчення вищого навчального закладу, трудову книжку, паспорт, довідку про склад сім'ї, характеристику з попереднього місця роботи, відомості про прописку.

Коли Пилипченко принесла всі перелічені документи, директор відмовив їй у прийнятті на роботу, мотивуючи це тим, що вона проживає із сім'єю, яка складається з 5 чоловік, в однокімнатній квартирі й буде потребувати поліпшення житлових умов.

Пилипченко вважала відмову необґрунтованою і звернулася до суду.

Дайте відповідь на такі запитання:

Які документи необхідно подавати при працевлаштуванні?

Що таке необґрунтована відмова у прийнятті на роботу? Як суд вирішить цю справу?

ВАРІАНТ 6

1. Заробітна плата.

ЗАДАЧА 1. На переговорах з директором ХТЗ була встановлена домовленість, що Машкова приймають на роботу через 15 днів з тим, щоб він міг звільнитися з попереднього місця роботи. Машков приніс всі потрібні документи, окрім трудової книжки і написав заяву про прийняття його на роботу з 1 лютого. Директор наклав резолюцію:

«Відділ кадрів. До наказу.»

Коли Машков прийшов 1 лютого на роботу, з'ясувалось, що наказ про його зарахування підписаний не був, бо потреби в його праці завод не має.

Чи виникли між Машковим і заводом трудові правовідносини? Як Машков може захистити свої права?

ЗАДАЧА 2. Директор приватного підприємства видав наказ, посилаючись на ст. 25-1 КЗпП про заборону приймати на роботу родичів осіб, які працюють на його підприємстві. На підставі цього наказу було відмовлено Зозулі у прийнятті його на роботу шофером, оскільки його брат є працівником даного підприємства – заступником директора з економіки і Кончуку у прийнятті його на роботу бухгалтером, оскільки його тітка працює головним бухгалтером. Чи є законним такий наказ директора? Як можуть оскаржити Зозуля і Кончук дії директора?

ВАРІАНТ 7

1. Дисципліна праці та правові засоби її забезпечення.

ЗАДАЧА 1. При прийнятті на роботу від Жигуліна і Новикова відповідно на посади конструктора і столяра адміністрація ТОВ «Бриг» вимагала такі документи:

- паспорт;
- трудову книжку;
- диплом про закінчення вищого навчального закладу;
- характеристику з попереднього місця роботи;
- довідку про стан здоров'я.

Чи правомірна вимога адміністрації про подання вказаними особами всіх перерахованих документів? Як оформляється прийняття на роботу працівників?

ЗАДАЧА 2

Столяр Дорошенко подав заяву про звільнення за власним бажанням і попросив видати йому належним чином оформлену трудову книжку. Адміністрація відмовилася у задоволенні вимоги Дорошенка, посилаючись на те, що влаштовуючись на роботу, він пред'явив не трудову книжку, а довідку з останнього місця роботи.

Чи правомірні дії адміністрації?

Протягом якого строку повинна бути оформлена трудова книжка, де вона зберігається і які відомості до неї заносяться?

Чи може бути працівнику при звільненні видана довідка замість трудової книжки?

ВАРІАНТ 8

1. Матеріальна відповідальність у трудовому праві

ЗАДАЧА 1. Краснова — викладач кафедри бібліотекознавства академії культури звернулася до юрисконсульта з такими запитаннями: Що розуміється під роботою за сумісництвом? Якими нормативно-правовими актами вона регулюється? Як оформляється прийняття на роботу за сумісництвом і чи існують тут якісь обмеження? Які правила організації оплати праці сумісників в установах, організаціях? Чи може вона працевлаштуватися на роботу за сумісництвом до іншого навчального закладу? Чи мають сумісники право на щорічну відпустку? І, нарешті, чим відрізняється сумісництво від суміщення професій (посад) чи ці поняття є тотожними?

Дайте відповідь Красновій, посилаючись на існуючі нормативно-правові акти.

ЗАДАЧА 2. Фролов, працював на одному з підприємств за строковим трудовим договором, який неодноразово переукладався. У черговий раз після закінчення терміну дії договору підприємство припинило трудові відносини з Фроловим, звільнивши його з роботи у зв'язку із закінченням строку дії трудового договору. Фролов не погодився з

рішенням підприємства і звернувся до суду з такими вимогами: поновити його на роботі, оплатити період вимушеного прогулу, відшкодувати заподіяну моральну шкоду. На судовому засіданні було з'ясовано, що з Фроловим при прийнятті на роботу дійсно було укладено строковий трудовий договір, який згодом неодноразово переукладався без звільнення Фролова.

Яке повинно бути рішення суду?

ВАРІАНТ 9

1. Трудові спори

ЗАДАЧА 1. Відповідно до медичного висновку МСЕК бібліотекар Поліщук була визнана інвалідом 3 групи загального захворювання і може працювати на попередній роботі, але не більше 6 годин. На підставі такого висновку директор бібліотеки встановила для Поліщук 6 - годинний робочий день з оплатою пропорційно відпрацьованому часу.

Поліщук з цим не погодилася і вважає, що директор повинна їй встановити скорочений робочий день з оплатою за робочий день нормальної тривалості, тоді як директор фактично встановила неповний робочий день.

Прокоментуйте цю ситуацію. Що таке робочий час нормальної тривалості? Скорочений робочий час? Неповний робочий час?

ЗАДАЧА 2. При прийомі на роботу 15-річної Седової директор заводу запропонував їй вказати в заяві, що вона просить прийняти її на роботу на умовах неповного робочого тижня тривалістю 28 годин з оплатою праці пропорційно відпрацьованому часу. Седова виконала цю вимогу і була прийнята на роботу на умовах, зазначених в заяві.

Чи не погіршується правове становище Седової у порівнянні з чинним законодавством? Якщо погіршується, то в чому саме?

ВАРІАНТ 10

1. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю

ЗАДАЧА 1. Санітарка ветеринарної поліклініки Дмитрієва звернулася до КТС із заявою про нарахування додаткової оплати за суміщення професій, яке виразилося у тому, що вона додатково, крім своєї основної праці, виконувала обов'язки прибиральниці. Представник адміністрації проти цієї оплати заперечував, на тій підставі, що позивач працювала за сумісництвом за своєю ініціативою у той час, коли не була зайнята за своєю основною роботою, виконання цієї роботи їй адміністрація не доручала.

Чи підлягає ця заява задоволенню? Чи є в даному випадку суміщення професій? Як оплачується суміщення професій?

ЗАДАЧА 2. Ярошенко працював водієм у роботодавця фізичної особи Малюченка протягом 3 років. По закінченні роботи Ярошенко звернувся до Малюченка з проханням внести у трудову книжку запис про його роботу.

Йому в цьому було відмовлено. Поясніть Ярошенку його права з цього приводу. Хто має зробити запис у трудовій книжці? Чи необхідно такий запис візувати? Де саме?

2.7. Самостійна навчальна робота студента (денна форма навчання)

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
ЗМ 1.1. Предмет, метод і система трудового права України. Основні принципи і джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективний договір.	13	
1.Огляд основної та додаткової літератури	3	Конспект
2.Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
3.Підготовка реферату	3	Текст і презентація реферату
4.Підготовка до поточного тестування	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
5.Самостійний розгляд питань теми “ Основні принципи трудового права».	3	Конспект
ЗМ 1.2. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	13	
1.Огляд основної та додаткової літератури	3	Конспект
2.Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	3	Відповіді у зошиті для практичних занять
3.Підготовка реферату	4	Текст і презентація реферату
4.Підготовка до поточного тестування	3	Відповіді у зошиті для практичних занять
ЗМ 1.3. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Трудові спори. Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.	13	
1.Огляд основної та додаткової літератури	3	Конспект
2.Самостійний розгляд питань теми “Охорона праці»	3	Конспект
3.Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
4.Підготовка реферату	3	Текст і презентація реферату
5.Підготовка до поточного тестування	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
РАЗОМ	39	

Самостійна навчальна робота студента(заочна форма навчання)

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
ЗМ 1.1. Предмет, метод і система трудового права України. Основні принципи і джерела трудового права. Суб'єкти трудового права. Колективний договір.	15	
1.Огляд основної та додаткової літератури	3	Конспект
2.Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
3. Самостійний розгляд питань теми “ Основні принципи трудового права».	3	Конспект
4. Самостійний розгляд питань теми «Метод, система, функції трудового права».	3	Конспект
5. Написання завдання контрольної роботи	4	Зошит для контрольних робіт
ЗМ 1.2. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Гарантії і компенсації.	14	
1.Огляд основної та додаткової літератури	5	Конспект
2.Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	4	Відповіді у зошиті для практичних занять
3. Самостійний розгляд питання «Заробітна плата. Гарантії і компенсації.»	3	Конспект
4. Написання завдання контрольної роботи	2	Зошит для контрольних робіт
ЗМ 1.3. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Трудові спори. Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю.	15	
1.Огляд основної та додаткової літератури	2	Конспект
2.Самостійний розгляд питань теми “Охорона праці»	3	Конспект
3.Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
4. Самостійний розгляд питання «Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю. Органи, що здійснюють контроль. Відповідальність за порушення законодавства про працю».	4	Конспект
5. Написання завдання контрольної роботи	4	Зошит для контрольних робіт
РАЗОМ	44	

Контрольні запитання для самоперевірки:

1. Поняття і система трудового права.
2. Функції трудового права.
3. Предмет трудового права.
4. Особливості методу трудового права.
5. Система трудового права
6. Загальна характеристика джерел трудового права
7. Конституція України – основне джерело трудового права.
8. Кодекс законів про працю України як джерело трудового права.
9. Підзаконні акти, що регулюють працю робітників, як джерело трудового права.
10. Міжнародна організація праці і її роль в регулюванні трудових відносин.
11. Основні принципи трудового права та їх реалізація і нормах трудового права.
12. Поняття і класифікації суб'єктів трудового права.
13. Громадяни України й іноземці як суб'єкти трудового права.
14. Власники підприємств, установ, організацій як суб'єкти трудового права.
15. Трудовий колектив і його органи як суб'єкти трудового права.
16. Профспілки як суб'єкти трудового права
17. Поняття колективного договору, його сторони.
18. Зміст колективного договору.
19. Порядок укладення колективного договору.
20. Строки укладення колективного договору та його чинність.
21. Контроль за виконанням колективного договору, відповідальність за його порушення.
22. Поняття трудового договору і його значення.
23. Сторони трудового договору.
24. Зміст трудового договору.
25. Контракт як особлива форма трудового договору.

26. Випробування при прийнятті на роботу і його юридичне вивчення.
27. Документи, що подаються при влаштуванні на роботу.
28. Трудова книжка і порядок її ведення.
29. Форми й строки трудового договору.
30. Особливості правового регулювання праці тимчасових працівників.
31. Особливості правового регулювання праці сезонних працівників.
32. Особливості правового регулювання праці сумісників.
33. Поняття і види переведень на іншу роботу.
34. Переведення на іншу роботу в ініціативи власника без згоди працівника.
35. Переміщення на інше робоче місце.
36. Зміна істотних умов праці.
37. Класифікація підстав припинення трудового договору.
38. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника.
39. Розірвання трудового договору в разі скорочення штатів.
40. Розірвання трудового договору за порушення трудової дисципліни.
41. Класифікація підстав розірвання трудового договору з ініціативи власника.
42. Додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника.
43. Розірвання трудового договору у разі втрати довір'я до працівника.
44. Розірвання трудового договору у випадку вчинення аморального проступку.
45. Розірвання трудового договору на вимогу третіх осіб, які не є стороною трудового договору.
46. Порядок оформлення звільнення та проведення розрахунків при звільненні. Вихідна допомога.
47. Поняття робочого часу за трудовим правом і його види.
48. Скорочений і неповний робочий час, їх відмінність.
49. Режим робочого часу і порядок його встановлення.
50. Облік робочого часу і його види.
51. Надурочні роботи.

52. Поняття і види часу відпочинку за трудовим правом.
53. Щорічні відпустки та їх види.
54. Право на щорічну відпустку і порядок її надання.
55. Поняття заробітної плати й методи її правового регулювання.
56. Тарифна система оплати праці та її елементи.
57. Поняття норм праці, їх впровадження, заміна й перегляд.
58. Система оплати праці.
59. Оплата праці при відхиленні від умов роботи, передбачених тарифом.
60. Гарантійні виплати та їх види.
61. Компенсаційні виплати та їх види.
62. Поняття, зміст і методи забезпечення дисципліни праці.
63. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку.
64. Заохочення за успіхи в роботі.
65. Дисциплінарна відповідальність, її види.
66. Дисциплінарні стягнення, підстави та порядок їх застосування.
67. Поняття матеріальної відповідальності працівників за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації, її відмінність від цивільно-правової майнової відповідальності.
68. Підстави та умови матеріальної відповідальності працівників за шкоду, заподіяну підприємству.
69. Види матеріальної відповідальності працівників.
70. Визначення розміру шкоди і порядок її покриття.
71. Матеріальна відповідальність власників підприємств або уповноважених ним органів у трудових правовідносинах.
72. Поняття охорони праці, зміст інституту охорони праці за Законом України «Про охорону праці» від 14. 10.1992 р.
73. Організаційно-правові форми забезпечення охорони праці.
74. Особливості охорони праці жінок і неповнолітніх.
75. Система і компетенція органів нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю.

76. Поняття і види трудових спорів.
77. Загальна характеристика порядку розгляду індивідуальних трудових спорів.
78. Комісії з трудових спорів, їх організація, компетенція, порядок роботи.
79. Розгляд трудових спорів у судах і його особливості.
80. Порядок розгляду колективних трудових спорів (конфліктів).
81. Страйк як засіб розв'язання колективного трудового спору.
82. Порядок виконання рішень і постанов трудових спорів.
83. Порядок виконання рішень і постанов про поновлення на роботі.

**2.9 Засоби контролю та структура залікового кредиту
(денна форма навчання)**

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1. Тестування	20
ЗМ 1.2. Тестування	20
ЗМ 1.3. Тестування	20
Підсумковий контроль з МОДУЛЕМ 1	
Письмовий залік	40
Усього за модулем 1	100%

(заочна форма навчання)

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
Захист контрольної роботи	20
ЗМ 1.1. Тестування	10
ЗМ 1.2. Тестування	10
Індивідуальні завдання	5
ЗМ 1.3. Тестування	10
Індивідуальні завдання	5
Підсумковий контроль з МОДУЛЕМ 1	
Письмовий залік	40
Усього за модулем 1	100%

2.10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України// Відомості Верховної Ради України. - 1996.- № 30.- Ст. 141.
2. Кодекс законів про працю // Законодавство України про працю: збірник нормативно-правових актів .- Х.: Одиссей, 2004.-848с.
3. Закон України «Про зайнятість населення» від 19 вересня 1991р Відомості Верховної Ради України .- 1991.-№ 49.- Ст. 683.
4. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 1 липня 1993 р. //Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 36.
5. Господарський кодекс України від 16 січня 2003року // Офіційний вісник України .- 2003.- № 11.-Ст 462.
6. Закон України «Про державну службу» // Відомості Верховної Ради України .-1993.- № 52.-Ст. 490.
7. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» // Відомості Верховної Ради України .- 1999.-№ 45.- Ст. 379.
8. Закон України «Про організації роботодавців» від 24 травня 2001 року // Відомості Верховної Ради України .-2001.- № 32.-Ст. 171.
9. Положення про порядок повідомної реєстрації галузевих і регіональних угод, колективних договорів: Затверджено пост. Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р.-№ 225 // ЗП України .-1994.- № 8.- Ст.. 193.
10. Про роботу за сумісництвом працівників держави підприємств, установ, організацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 квітня 1993 р. № 245 //ЗП Уряду України. — 1993. — № 9. — Ст. 184
11. Про трудові книжки працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 квітня 1993 р. № 301 Законодавство України про працю: Збірник норматив правових актів. — Х.: Одиссей, 2004. — 848 с.
12. Про застосування контрактної форми трудового договору з керівником підприємства, що є у державній власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 березня 1993р. № 203 // Законодавство України про працю: Збірник нормативно-правових актів .- Х.: Одисей, 2004.-С. 484.
13. Типова форма контракту з працівником: Затверджена наказом Мінпраці України від 15 квітня 1994 р. № 23 (із змінами, внесеними наказом Мінпраці України від 12 квіт 1995 р. № 20) //Людина і праця: Інформац. бюлетень Міністерства праці України. — 1994. — № 6.
14. Інструкція про порядок ведення трудових книжок працівників: Затв. наказом Міністерства праці України Міністерства юстиції України, Міністерства соціально захисту населення України від 29 липня 1993 р. № 59 Людина і праця: Інформ. бюлетень Міністерства праці України. — 1993. — № 9-Ю; 1996. — № 5.
15. Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій Затв. наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 28 червня 1993 р. № 43 //Людина і праця: Інформ. бюлетень Міністерства праці

України. — 1993. — № 8.

16. Про відпустки: Закон України від 15 листопада 1996 р. зі змінами та доповненнями // Законодавство України про працю: 36. нормативно-правових актів. - Х.: Одіссей, 2004.

17. Рекомендації про порядок надання працівникам з ненормованим робочим днем щорічної додаткової відпустки за особливий характер праці: Затверджено наказом Мінпраці та соціальної політики України від 10 жовтня 1997 р. № 7 (із змінами, внесеними наказом Мінпраці та соціальної політики України від 5 лютого 1998 р. № 18) // Людина і праця: Інформац. бюлетень Міністерства праці та соціальної політики України. — 1997. — № 12. — 1998. — № 3. — С. 38.

18. Закон України «Про визначення розміру збитків, завданих підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), недостачею або втратою дорогоцінних металів. Дорогоцінного каміння та валютних цінностей» від 06.06.1995р. №217/95-ВР.

19. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності»

20. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей від 22 січня 1996р. №116.

21. Наказ Міністерства праці України «Про затвердження переліку робіт. При виконанні яких може запроваджуватися колективна (бригадна) матеріальна відповідальність, умови її застосування і Типового договору про колективну (бригадну) матеріальну відповідальність від 12.05.1996р. №43.

22. Постановление Государственного комитета Совета Министров СССР по труду и социальным вопросам Секретариат всесоюзного центрального совета профессиональных союзов «Об утверждении перечня должностей и работ, замещаемых или выполняемых работниками, с которыми предприятием, учреждением, организацией могут заключаться письменные договоры о полной материальной ответственности за необеспечение сохранности ценностей, переданных им для хранения, обработки, продажи (отпуска), перевозки или применения в процессе производства, а также типового договора о полной индивидуальной материальной ответственности» от 28.12.77 №447/24.

23. Постанова Пленуму Верховного суду України від 29.12.92 №14 «Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям, їх працівниками».

24. Постанова Пленуму Верховного суду України від 27.03.92 №6 «Про практику розгляду садами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди».

25. Типовые правила внутреннего трудового распорядка рабочих и служащих предприятий, учреждений, организаций: Утв. пост. Госкомтруда СССР и Секретариата ВЦПС от 20 июля 1984 г. // Бюлетень Госкомтруда СССР. – 1984. - № 11.

26. Про практику розгляду судами трудових спорів: Постанова Пленуму Верховного суду України від 6 листопада 1992р. №9 (із змінами, внесеними згідно з Постановами Пленуму Верховного суду України від 1 квітня 1994р. № 4, від 26 жовтня 1995р. № 18 та від 25 травня 1998р. №15) // Постанови Пленуму Верховного суду України в кримінальних та цивільних справах. – К., 1995. – С.373; Вісник Верховного Суду України. – 1998. - №3.
27. Закон України «Про охорону праці» відомості Верховної Ради України - 1992.-№49.
28. «Про утворення Державного департаменту нагляду за додержанням законодавства про працю». Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2000р. №1351 // Офіційний вісник України.-2000.-15 вересня – 35.
29. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру» від 22 березня 2001р.№270.
30. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві» від 21 серпня 2001р. №1094.
31. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві і професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України від 23 вересня 1999р.(із. змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради України. - 1999.-46-47. ст.403.
32. Положення про Держдепартамент нагляду за додержанням законодавства про працю, затв.постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2000р.№1771//Офіц.вісник України.-2000.- №49.- Ст.2122.
33. Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства: Затв. Наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 3 серпня 1993р.№72 // Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами. – К.: Юрінком Інтер,1997.- С.611.
34. Типове положення про навчання, інструктаж і перевірку знань працівників з питань охорони праці: Затв. Наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 4 квітня 1994р. №30 // Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами. – К.: Юрінком Інтер,1997.- С.617.
35. Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства: Затв. Наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 3 серпня 1993р. №72 //
36. Цивільний процесуальний кодекс України від 8.10. 2004 року // Відомості Верховної Ради України 2004р. — № 40-42.
37. Про судоустрій України: Закон України від 7 лютого 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2 № 27-28. — Ст. 180.
38. Про державне мито: Декрет Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 13. — Ст. 113.
39. Про практику застосування Конституції України здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 р. № 9 // Юридичний вісник України. — 1996. — № 48.

40. Про практику розгляду судами трудових спорів. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 1992 року № 9 (із змінами, внесеними згідно з постановою Пленуму Верховного Суду України від 1 квітня 1 № 4, від 26 жовтня 1995 р. №18 та від 25 травня 1 № 15) // Вісник Верховного Суду України. — № 3 1998.
41. Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, органі їх працівниками: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 29 грудня 1992 р. № 14 // Бюлетень законодавства і юридичної. практики України. — 2004. — №1.
42. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995 року № 4 / Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України. - К., 1995. — Ч. 1. — С. 31.
43. Закон України «Про виконавче впровадження» // Відомості Верховної Ради України 1999р. — № 24. — Ст.207.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Х.: □ед.□л, 1999. – 480 с.
2. Чанышева Г.И., Болотина Н.Б. Трудовое право Украины: Учебник. – Х.: Одиссей, 2000. – 480 с.
3. Трудовое право в вопросах и ответах: Учебно-справочное пособие /Под ред. В.В. Жернакова. – Х.: Одиссей, 2004. – 624 с.
4. Венедиктов В.С. Трудовое право Украины: Учеб. Пособие. – Х.: □ед.□л, 2004.
5. Трудове право України. Академічний курс: Підручник/ за Ред. П.Д.Пилипенка.-К.,2004.
6. Коляда Т.А. Трудове право : Конспект лекцій.-Х: ХНАМГ.-2007.
7. Методичні вказівки для виконання практичних завдань з дисципліни «Трудове право» (для студентів 4 курсу денної форми навчання спец. 6.050200 – Менеджмент організацій (бакалавр). Укл. Коляда Т.А., Євтушенко М.В.- Харків:ХНАМГ,2006.-58с.
8. Методичні вказівки для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Трудове право» (для студентів 4 курсу спец. 6.050200-Менеджмент організацій)Укл. Коляда Т.А., Харків: ХНАМГ, 2006.-24с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Мацюк А.Р. Структура предмета советского трудового права // Советское государство и право,1979.-№ 11.
2. Прокопенко В.И. Предмет трудового права. - Киев, 1968.
3. Прокопенко В.І.,Вівчаренко О.А. Предмет трудового права України //Вік.- Коломия, 1994.
4. Процевский А.И. Предмет советского трудового права.- М.: Юридическая литература, 1979.
5. Процевский А.И. Метод правового регулирования трудовых отношений, 1972.
6. Процевський О.І. Про предмет трудового права України // Право України.- 2001.-№ 12.- С. 81-89.

7. Прилипко С. Розмежування права соціального забезпечення і трудового права // Право України. - 1999.-№ 10.- С.58-61.
8. Жернаков В.В. Правове регулювання праці: співвідношення трудового і цивільного права // Право України. - 2000.-№ 7.- С.49-52.
9. Акопова Е.М. Локальное правовое регулирование труда на предприятиях // Правоведение .- 1989.-№ 2.- С. 28-32.
10. Бару М.И. Унификация и дифференциация норм трудового права // Советское государство и право.-1971.-№ 10.
11. Смолярчук В.И. Источники советского трудового права.-М.,1968.
12. Иванов С.А. Трудовое право переходного периода: новые источники // Государство и право.- 1996.-№ 1.- С.43-52.
12. Антонова Л.И. Локальное правовое регулирование.-ЛГУ..1985.
14. Кондратьев Р.И. Сочетание централизованного и локального регулирования трудовых отношений. - Львов, 1977.
- 15.Самигулин В.К. Локальные нормы и их виды // Правоведение.-1976.-№ 2.
- 16.Венедиктов В.С. Про концепцію нового трудового кодексу України // Право України.-1992.-№ 8.
- 17.Коляда Т.А. Поняття диференціації правового регулювання праці //Право і безпека. - 2003 .- № 2 .- С. 93-97.
18. Коляда Т.А. Основні критерії диференціації регулювання праці за трудовим законодавством // Право і безпека. - 2003. - № 4. - С. 125-130.
19. Коляда Т.А. Об'єктивна обумовленість необхідності диференціації правового регулювання праці // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. - 2003. - № 2. - С. 236-243.
20. Бару М. Правове регулювання трудових відносин: закон, мораль, справедливість //Право України. — 1998. — № 2. — С. 66.
21. Гаврилюк О. Сучасне втілення принципів трудового права // Право України. — 2001. — № 9. — С.56-58.
22. Жернаков В.В. Поняття примусової праці за законодавством України //Право України. — 1997. — № 10.
23. Жернаков В. Свобода праці як принцип сучасного трудового права // Право України. — 1999. — № 3. — С.34.
24. Жернаков В. Реализация принципа свободы труда и запрета принудительного труда в законодательстве Украины // Предпринимательство, хозяйство и право. — 2000. — №10. — С.63-66.
25. Кондратьев Р., Гернего О. Принципи права та їх роль у регулюванні суспільних відносин. //Право України. — 2000. — № 2. — С. 43.
26. Маврин С. П. Принципи трудового права в условиях рыночной экономики //Правоведение. — 1992. — № 2. — С. 33.
- 27.Ярошенко О. Щодо дискримінації в реалізації права на працю // Право України. — 2000. — № 7.— С. 53-55.
28. Гарашенко Л. Правові проблеми регулювання трудових відносин на підприємствах недержавних форм власності // Право України .- 1998.-№ 6.
29. Зуб І. Правове положення працівника в умовах переходу до ринкової економіки // Радянське право .- 1991.-№ 7.

30. Заржицький О., Миргородський Д. Особливості правового становища осіб, які працюють у громадян за трудовим договором // Право України .-1996.-№ 10.
31. Прокопенко В. Власник і уповноважений ним орган як суб'єкти трудового права // Право України .-1994.-№ 10.
32. Пилипенко Д. Ознаки трудової правосуб'єктності працівників у трудових правовідносинах // Право України .- 1999.- № 12.
33. Реус О. Вікові межі працездатності неповнолітніх : адаптація українського законодавства до міжнародних угод // Право України .- 19998.- № 5.
34. Сільченко С. Трудові правовідносини з молодими спеціалістами // Право України .- 1998.- № 9.
35. Середа О. Обов'язки роботодавця та правові наслідки їх невиконання // Право України .- 2002.- №3.
36. Ярошенко О. Правове регулювання праці іноземців в Україні // Право України .- 1998.- № 11.
37. Ярошенко О. До питання трудової правосуб'єктності працівників // Право України .- 1999.- № 3.
38. Ярошенко О. Щодо основних прав та обов'язків роботодавців // Право України .- 2000.-№ 4.
39. Гетьманцева Н.Д. Трудовий колектив як суб'єкт локального правового регулювання. Збірник наукових праць юридичного факультету. Вип.1.- Чернівці, 1995.
40. Прокопенко В.І. Комітет профспілки: права і обов'язки .- К.: Політвидав України, 1975.
41. Прокопенко В.І. Власник і уповноважений ним орган як суб'єкт трудового права // Право України. - 1994.- № 10.
42. Лосиця І. Колективний договір в нових умовах господарювання // Право України .- 1997.-№ 5.
43. Татарников А. Реколмендации по заключению коллективных договоров на предприятии .-М., 1992.
- 44.Архипова А. Коллективный договор и профком .- М.,1988.
45. Бару М.Й. Колективний договір на сучасному етапі // Радянське право.- 1985.- № 12.
46. Силин А. Содержание коллективных договоров и соглашений // Профсоюзы и экономика .-1996.-№ 3.
47. Баранюк Ю. Правові проблеми укладення трудового контракту // Право України, 1998.- № 4.- С.74.
48. Луценко А. Контракт — нова модель регулювання трудових відносин //Право України. — 1992. — № 11.
49. Луценко С. Проблеми правового регулювання контракта как особой формы трудового договора //Предпринимательство, хозяйство и право. — 1997. — № 9.
50. Прокопенко В. Розмежування підстав припинення трудового договору за угодою сторін від звільнення з ініціативи працівника //Право України. — 1997. — № 3.
51. Реус О. Особливості укладання трудового договору з неповнолітніми //Право України. — 1998. — № 9.

52. Панкин М. Е. Совместительство и совмещение. М.: Юрид. лит., 1991. — 208 с.
53. Хусточкин А. Контракт у трудовому праві України //Право України. — 1995. — № 5-6.
54. Чанишева Г. І. Значення правильного оформлення трудового договору //Право України. — 1992. — № 7.
55. Эрделевский А.М. Трудовой и гражданско-правовой договоры: сходство и различия //Трудовое право. — 2003.- № 2. — С.4-6.
56. Венедиктов В.С. Рабочее время и время отдыха. Х., 1987.
57. Венедиктова В. Регулювання ненормованого робочого часу в умовах ринкової економіки // Право України. — 1999. — № 7. — С.104-106, 131.
58. Гаращенко Л. Регулювання відпусток в конвенціях МОП та нормативних актах Європи // Право України. — 1999. — № 10. — С.90-93.
59. Зубковський В. Компенсація за невикористану пустку // Право України. — 1999. — № 2. — С. 103-119.
60. Лазарев В. Ежегодный отпуск рабочих и служащих //Человек и труд. — 1996. — № 7.
61. Хохрякова О. С. Комментарий законодательства об отпусках. — М., 1994.
62. Сыроватская Л. А. О правовом регулировании рабочего времени. — М., 1981.
63. Ярхо А.В. Время отдыха. — М.: Профиздат, 1987. — 252 с.
64. Гетьманцева Н. Співвідношення централізованого і локального методів правового регулювання оплати праці// Право України .- 1997.-№ 12.-С. 66-70.
65. Дієсперов В. До проблеми реформування заробітної плати // Україна: аспекти праці. - 1999.- № 4.- С.18-22.
66. Жигір А. Особливості оплати праці на приватних підприємствах// Україна: аспекти праці.- 1997.-№ 5.- С.18.
67. Установление минимальной заработной платы: зарубежный опыт // Человек и труд .- 2001.- № 10.
68. Харченко М., Воротнікова С. Про гарантії виплати заробітної плати працівникам у раз банкрутства або ліквідації підприємства//Україна: аспекти праці.-1999.- № 7.- С. 16-21.
69. Скобелкин В.Н. Дисциплинарная и материальная ответственность рабочих и служащих. - Воронеж, 1990.-223с.
70. Хуторян Н.П. Предупреждение нарушений трудовой дисциплины.-К., 1992.
71. Хуторян Н.М. Правове регулювання дисципліни праці в новому Кодексі України про працю // Удосконалення трудового законодавства в умовах ринку / відп. ред. Н.М. Хуторян .- К., 1999.- С. 103- 116.
72. Чиканова Л.А. Правовое регулирование дисциплины труда // Право и экономика .- 1999.- № 4.
73. Шерегов С.А. Производственная дисциплина и трудовой распорядок в странах с развитой рыночной экономикой // труд за рубежом .- 2001.- № 2.- С. 139.
74. Козлова Т.А. Материальная ответственность работника // Трудовое право .- 2003.- № 7.- С.57.
75. Козлова Т.А. Материальная ответственность работодателя // Трудовое право .-2003.- № 7.- С. 62.

Навчальне видання

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Трудове право» (для студентів 4 курсу всіх форм навчання напряму підготовки бакалавра 0502 “Менеджмент” професійне спрямування 6.050200 “Менеджмент організацій”, 6.050200“Логістика”).

Укладачі: Тетяна Анатоліївна Коляда
 Сергій Валентинович Венедіктов

Відповідальний за випуск: Кубах А.І.

Редактор: М.З.Аляб'єв

План 2009, поз. 578Р

Підп. до друку 22.05.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі	Умовн.-друк. арк. 2,4	Обл.-вид.арк 2,7
Зам.№ 4538	Тираж 50 прим.	

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002,Харків,ХНАМГ,вул.Революції,12